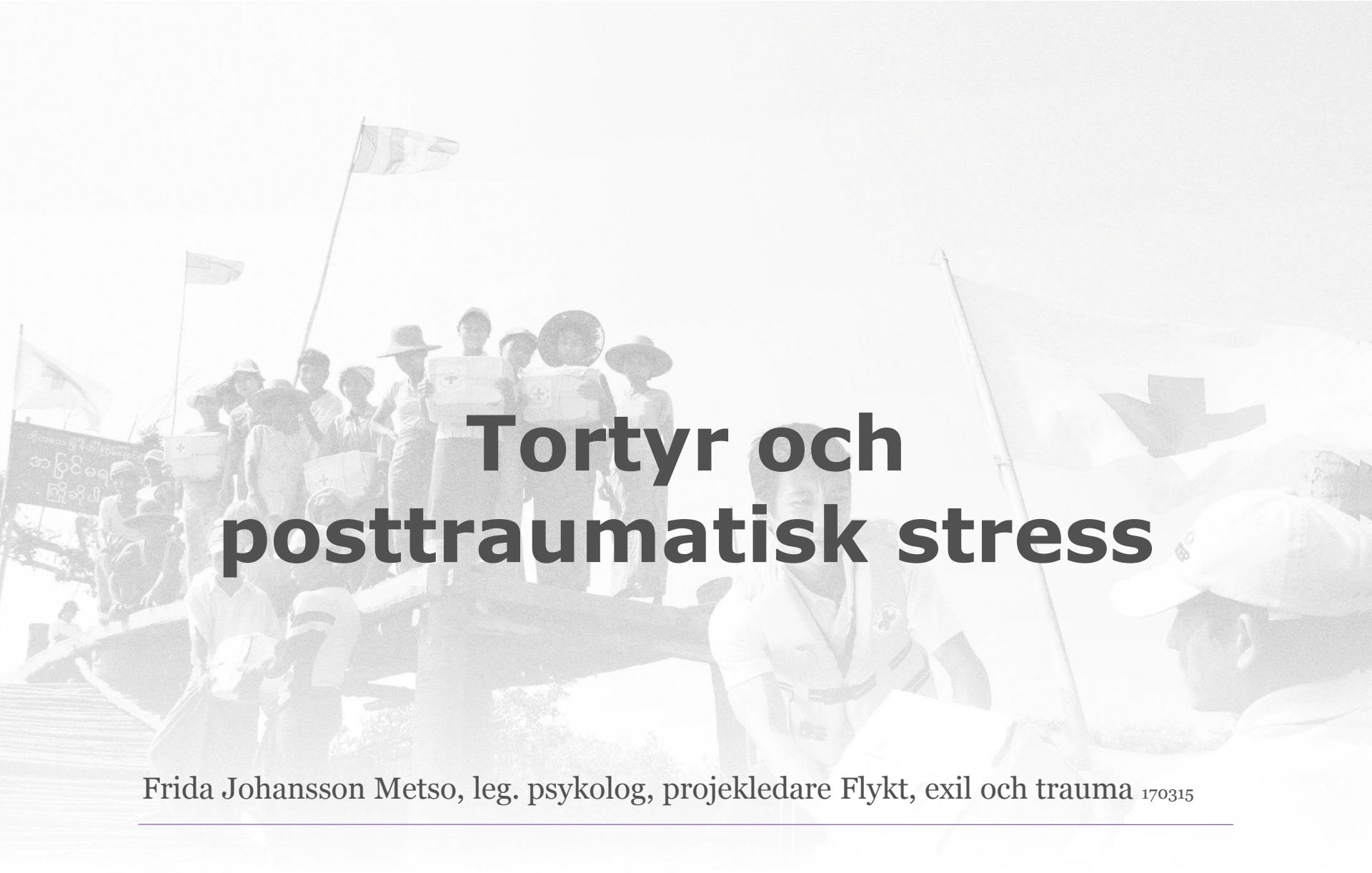

Tortyr och posttraumatisk stress

Frida Johansson Metso, leg. psykolog, projekledare Flykt, exil och trauma 170315

Se Amnestys film: Arkitektur av ljud: https://saydnaya.amnesty.org/?kind=video&id=11

Tortyr som yrke

A "wheel of torture" at an undisclosed police safe house in Laguna province, south of Manila, Philippines. Early in 2014, police officers in this facility hit international headlines when they were discovered spinning this wheel as a fun way to decide what method of torture to use on detainees.

© Philippine Commission on Human Rights

”Jag kunde klara smärtan. Det var skriken från cellen bredvid som var ohörbara.”

”Det värsta: att komma hem och betraktas som en ”lost cause”.”

Psykisk ohälsa efter tortyr

Posttraumatisk stress

- Återupplevande
- Ökad anspänning
- Undvikande
- Negativa tankar och känslotillstånd

Nyanlända och asylsökande i Sverige

Petter Tinghög
Charlotta Arwidson
Erika Sigvardsdotter
Andreas Malm
Fredrik Saboonchi

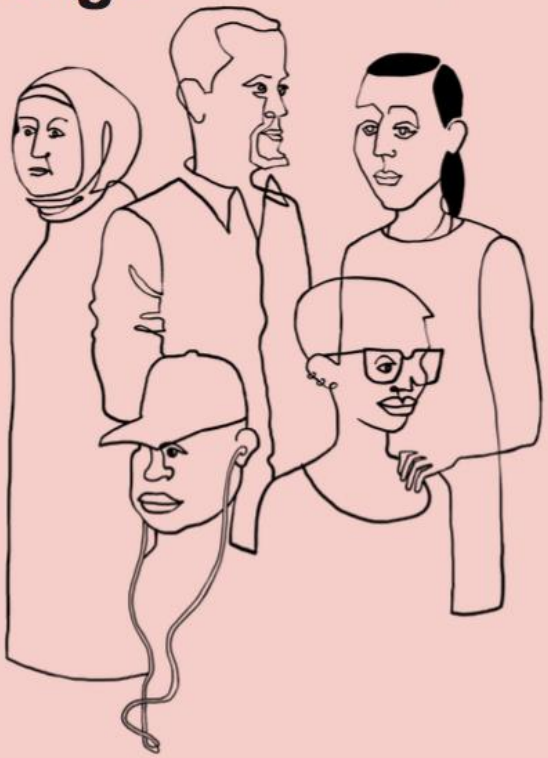

En studie av psykisk ohälsa, trauma och levnadsvillkor.

RödaKorset
Röda Korsets Högskola

Röda Korsets Högskolas rapportserie 2016:1

Tortyr och psykisk ohälsa

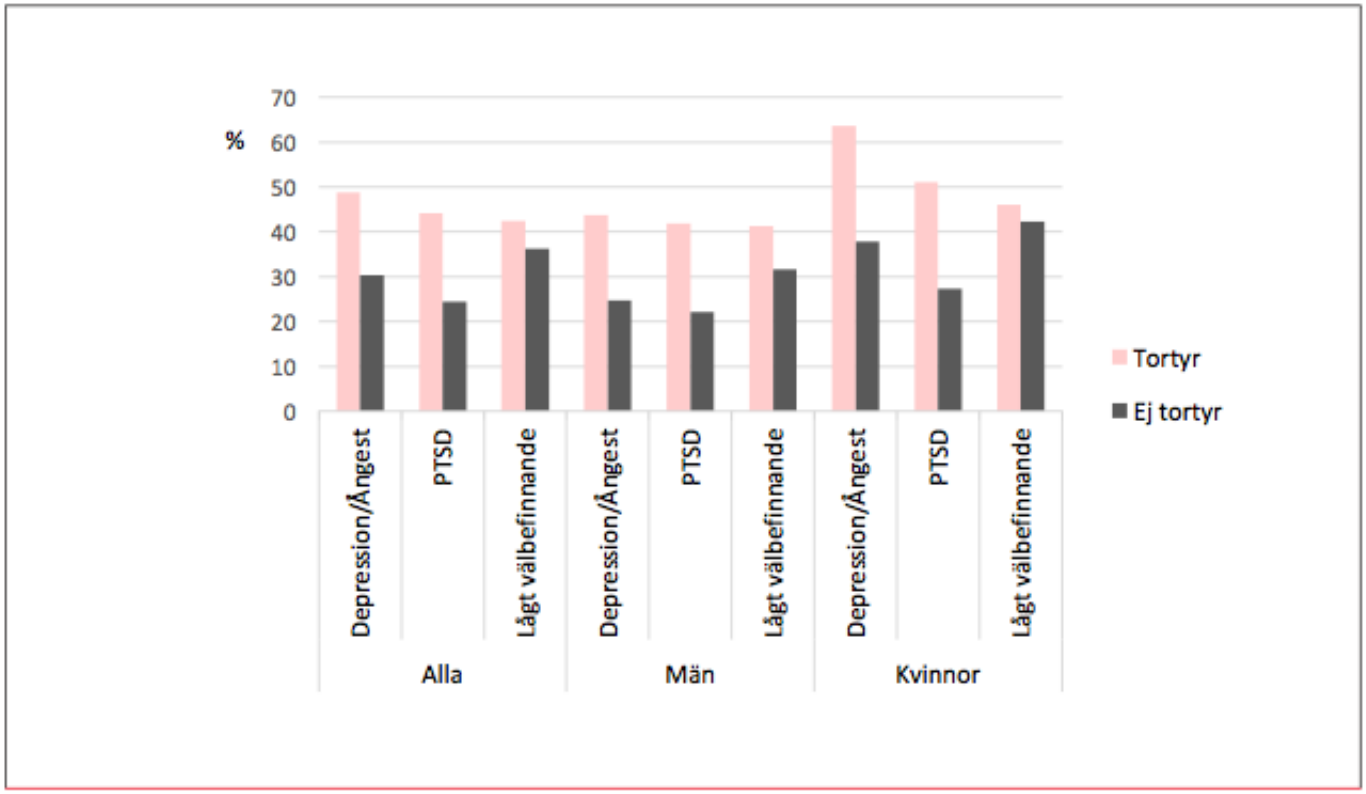

DIAGRAM 11. Andel nyanlända från Syrien, uppdelat på de som upplevt tortyr eller inte, med psykisk ohälsa, i form av depression/ångest, PTSD och lågt välbefinnande.

Socialt stöd påverkar sjukdomsutveckling

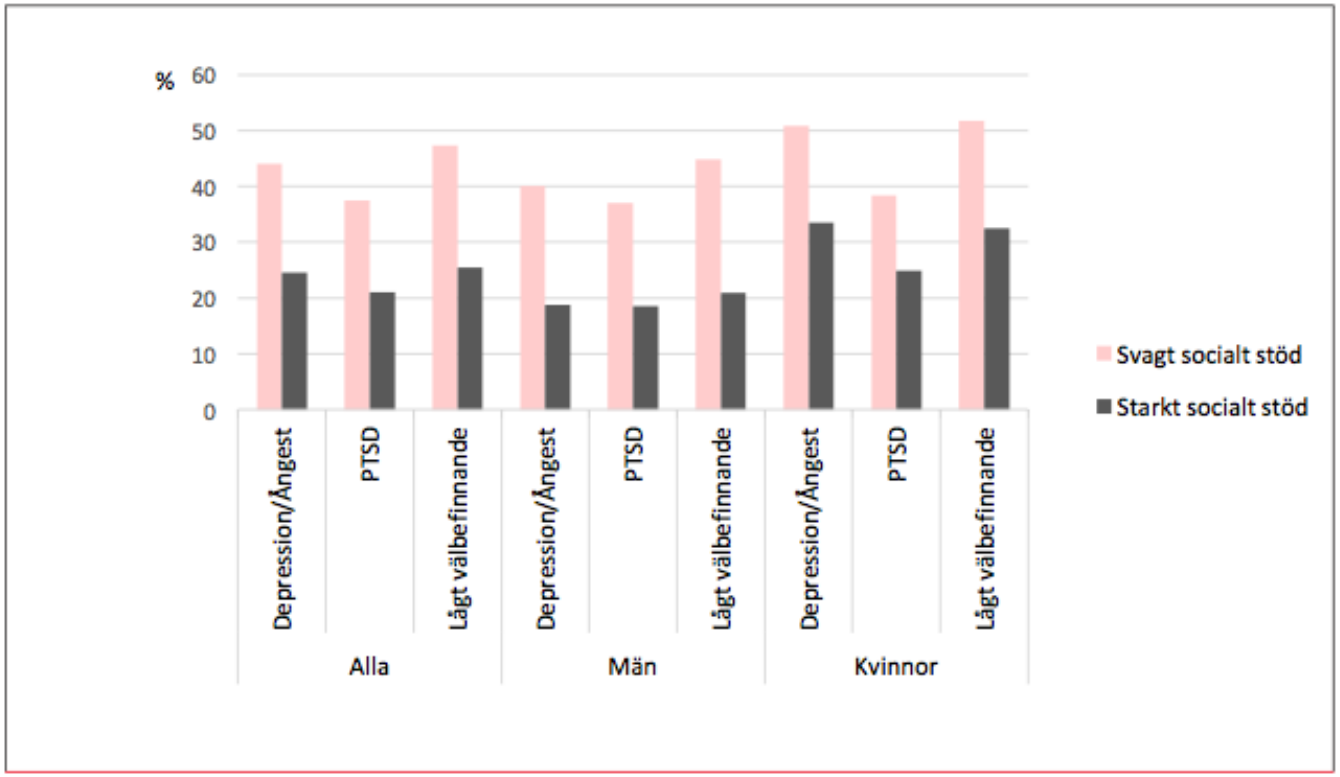

DIAGRAM 9. Andel nyanlända från Syrien, uppdelat på de med starkt respektive svagt socialt stöd, med psykisk ohälsa, i form av depression/ångest, PTSD och lågt välbefinnande.

UNHCR om tortyr

"Vid utredning av omständigheter rörande tortyr måste det tas i beaktande att svaren mycket väl kan vara motstridiga och/eller oprecisa, eller komma först senare på grund av traumats effekter. Vid utredning av tidigare tortyr och annat fysiskt och sexuellt våld måste utredaren vara försiktig, och vid vissa tillfällen kan det vara bättre om samtalet förs i ett sammanhang där sökande känner sig trygg, t.ex. av biträdet eller med en professionell behandlare. Förutom den sökandes egen berättelse och eventuella uppvisande av kroppsskador är medicinsk dokumentation och annan eventuell skriftlig bevisning av stort värde."

"Att sökanden lider av PTSD är enligt FN:s tortyrkommitté en omständighet som måste beaktas vid bedömningen av sökandens berättelse. Den kan medföra att motsägelser i berättelsen inte ger upphov till tvivel när det gäller den allmänna trovärdigheten."

UNHCR, hänvisning till I.A.O. mot Sverige, CAT 1998.

Omständigheter som kan försvåra återberättande av tortyr

Faktorer som har med tortyrmetoden att göra: ögonbindel, droger, medvetslöshet, isolering (ljus, tidsuppfattning), medveten tidsförvanskning (matrutiner samt svält), skador mot huvudet, neurologiska skador pga syrebrist, deprivation av impulser (ståendeövning), att samma metoder används upprepat efter samma mönster.

Psykologiska aspekter: förnekande, skam & skuld, minnesskador pga PTSD/depression

Fysiska faktorer vid intervju i Sverige: Tillitssvårigheter, miljön påminner om förhör, förvirring, distraherande smärta, språkproblem, oro kring tolk, faktorer rörande handläggaren (kön, religion, hudfärg).

UNHCR

Kvalitet i svensk asylprövning (UNHCR/Migrationsverket 2011)
"Ett tidigt identifieringssystem syftar också till att asylutredaren får tillgång till relevant in-formation om individens särskilda behov, t.ex. att den sökande lider av posttraumatiskt stressyndrom, samt bevisning, såsom t.ex. tortyrutredning, innan asylutredningen för att kunna på bästa sätt förbereda och genomföra den muntliga asylutredningen." (s.27)

Fråga detaljerat om tortyr:
"Den särskilda information som man bör få fram när sökanden åberopar att han eller hon har varit utsatt för tortyr inkluderar omständigheterna som ledde till den åberopade tortyren, inklusive gripandet och eller bortförandet, en beskrivning av vad tortyren innefattade ungefärliga datum och tider för den åberopade tortyren, beskrivning av förövarna, både de som var involverade i gripandet och i tortyren, samt en beskrivning av de eventuella skador som tortyren åsamkade och en beskrivning av de redskap och vapen och/eller andra metoder som förövarna använde.”